

eens is. Misschien, dat de nieuwe vondsten — welke wij t.z.t. ook hopen te omschrijven — ons nader zullen antwoorden op de vraag: Magdalenien of Aurignacien. Bij de poging tot absolute indeeling in een dezer perioden mogen we echter niet uit het oog verliezen, dat „im Magdalenien final mancherlei Aurignacien-Formen wieder aufleben”, gelijk Dr. Schwantes schrijft.

Oosterwolde (Fr.), April 1931

H. J. POPPING

De Vuurtorens en de Trekvogels

Het is een algemeen bekend verschijnsel, dat de in den nacht reizende trekvogels door de sterke lichten van vuurtorens en lichtschepen worden aangetrokken, waardoor zich talloze vogels doodvliegen. De eerste poging om het aan- en doodvliegen te beperken, als het kon te voorkomen, bestond in het aanbrengen van rustplaatsen, z.g.n. „vogelrekken”. In ons land werden daarmee de eerste proeven genomen en wel op de beroemde Brandaris, de reus op het oude Skilge. Het bleek evenwel, dat eigenlijk maar één enkele vogelsoort daarvan profiteerde, n.l. de spreeuw.

*Slachtoffers van den Eierlandschen Vuurtoren; 194 vogels in één nacht gedood,
26—27 Sept. 1930.*

Meeuwen, ganzen en eenden, waadvogels en rallen maken er zelden of nooit gebruik van, zelfs kleine zangertjes, de lijsters en piepers en leeuweriken komen zeer zelden op de rekken en ladders zitten. Met het sterker worden der lichten werd, zooals vanzelf spreekt ook het aantal slachtoffers groter. Aan de Brandaris sneuvelen ieder jaar gemiddeld 300 vogels, d.w.z. dit aantal wordt aan den voet van den toren verzameld, het totaal zal wel aanmerkelijk hoger zijn. Amelands toren is een nog groter vogelmoordenaar. Gaetke vertelt van een nacht op Helgoland die aan 15000 leeuweriken het leven kostte.

In 1923 en 1924 publiceerde Dr. Weigold eenige mededeelingen omtrent proeven welke hij als leider van de Vogelwarte op den vuurtoren van Helgoland had genomen door middel van lampen waarmee hij van buiten af de torenkap en de schacht verlichtte, waardoor het toren-lichaam dus voor de trekvogels zichtbaar werd. Het was hem namelijk opgevallen dat het grootste

aantal slachtoffers viel in donkere nachten met slecht zicht, in nachten zonder stergeflonker of maneschijn; zoodra het zicht beter werd kon hij constateeren, dat de in de lichtstralen gevangen vogels de torenomgeving verlieten. Toen Dr. Jan Verwey deze installatie op den Helgolander toren in werking had gezien, drong hij er bij het bestuur van de Ned. Ver. tot Bescherming van Vogels op aan, dat ook hier te lande dergelijke proeven genomen zouden worden. In den herfst van 1925 kwam de nieuwe beveiligings-installatie op de Brandaris gereed en de ervaringen in de daarop volgende jaren heeft ons wel de overtuiging geschonken dat, al moge het lampensysteem niet in elk opzicht afdoende zijn, er toch zeer wel bevredigende resultaten mee te bereiken zijn. In den afgelopen herfst (1930) kwamen echter weer een paar nachten voor van zeer sterk aanvliegen waardoor een groot aantal vogels den dood vond. De secretaris van Vogelbescherming, de heer Drijver, die de laatste jaren alle vogels, welke zich tegen den Eierlandschen Vuurtoren doodvliegen ontvangt, kreeg in het laatst van September een zending vogels, waardoor we duidelijk gingen beseffen, dat we het vuurtorenkwaad nog niet meester zijn. In totaal waren het 194 vogels, waaronder 174 leeuweriken, allemaal gesneuveld in den nacht van 26 op 27 September. Dat was een allerdroevigst gezicht. Ook de Brandaris meldde omstreeks dezen tijd een groot aantal slachtoffers (60 leeuweriken), terwijl de lichtschepen Haaks en Noord-Hinder 200 en 208 leeuweriken doodden waarbij niet gerekend zijn de honderden die buiten boord vielen en verdronken. Zoowel de lichtwachters op de vuurtorens als op de lichtschepen waren eenstemmig van oordeel, dat de beveiligingslampen in dien bewusten nacht maar zeer weinig succes hadden. Het blijft evenwel de vraag of het aantal slachtoffers zonder de lampen nog niet grooter geweest zou zijn. De weersgesteldheid in den nacht van 26 op 27 Sept. was wel zeer ongunstig; de lucht was betrokken en telkens dik van den regen, terwijl de windkracht en windrichting zeer gunstig te noemen was voor een sterken trek. Gedurende de korte perioden dat het droog was bleven de rondzwierende vogelscharen boven den lichtkring, tijdens de buien kwamen ze lager en in aanraking met de torendeelen. Als we nu eens de verslagen van de Brandaris opslaan vinden we hierin twee nachten (die van 25 en 30 Maart 1925) waardoor blijkt dat de meening zeer waarschijnlijk juist is, dat regen het aanvliegen beïnvloedt en de oorzaak kan worden van een groot slachtoffer-aantal. In beide nachten zat alles vol, geen plaats bleef onbezet en het aantal rustende vogels werd op 20—22000 geschat. Den eersten nacht kwamen 220 spreeuwen om, den tweeden nacht slechts 10 en toch duurde de „trek” beide nachten van 12 tot 5 uur. Den eersten nacht regende het voortdurend, den tweeden was het droog, zoodat men geneigd is, mede door de ervaringen in den afgelopen herfst, de regen als een van de voornaamste oorzaken te beschouwen van groote slachtofferaantallen. Het ligt in de lijn van de ontwikkeling van het luchtverkeer, dat we in de naaste toekomst op een vermeerdering van sterke lichten kunnen rekenen, waardoor de slachtingen onder de trekvogels weer belangrijk grooter kunnen worden. In elk geval is het gewenscht, dat de proeven met de bestrijdingsmiddelen met kracht en inzicht worden voortgezet. Het is niet onmogelijk, dat er op den duur middelen worden gevonden waardoor het aanvliegen tot een minimum beperkt wordt: het menschelijk vernuft heeft wel voor heeter vuren gestaan.

Bentveld, Febr. 1931

JAN P. STRIJBOS

Zwarte Specht en Wespendif in Den Haag

Zooals ik in „Het Vaderland” van 1 Maart j.l. uitvoerig heb beschreven, zijn verleden jaar en de Zwarte Specht en de Wespendif op Haagsch grondgebied waargenomen.

Het voortdringen van den Zwarten Specht in Westelijke richting gaat wel opmerkelijk snel en hoewel we hem hier vermoedelijk nog slechts als wintergast mogen noteeren, is zijn verschijning als broedvogel mijns inziens nog slechts een kwestie van korten tijd, daar hij zich enkele jaren geleden al in den omtrek van Baarn en Hilversum heeft gevestigd.

Het valt niet met zekerheid te zeggen of de Wespendif hier als broedvogel, of als eenzaam levend exemplaar den zomer heeft doorgebracht.

De vogel werd enkele malen van nabij gezien, terwijl hij bezig was, een wespennest uit te graven, wat verwonderlijk snel ging. Hoewel de woedende wespen hem bij dozijnen omzwermden, stoorde het dier zich daar blijkbaar weinig aan, greep er nu en dan een met den snavel, maar werkte ijverig door tot hij het nest bereikt had. Werd hij in zijn arbeid gestoord, dan kwam hij spoedig terug.

Den Haag

W. TOLSMAN